

ze společnosti

OPUSTIL NÁS prof. PhDr. RADEK PTÁČEK, Ph.D., MBA

Ve věku necelých 49 let nás opustil kolega, přítel, veleúspěšný člověk mnoha zájmů s obrovským potenciálem dalšího rozvoje, dovedný organizátor, empatický odborník Radek Ptáček.

Začneme ale od začátku. Narodil se v roce 1975 v Praze. Magisterské vzdělání získal na Pedagogické fakultě UK (2000) a Filozofické fakultě (2005) Karlovy univerzity. Postgraduální studium završil v r. 2006 na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity. MBA titul získal v r. 2006 na Czech Management Institute – ESMA v Praze.

Habilitoval v r. 2015 na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v oboru lékařské psychologie. V r. 2018 se stal prvním profesorem lékařské psychologie v ČR. Nedávno se stal předsedou oborové rady Lékařské psychologie a psychopatologie organizující postgraduální (Ph.D.) vzdělávání v oboru na Karlově univerzitě. Byl atestovaným klinickým psychologem a psychoterapeutem, soudním znalcem pro obor klinické psychologie a pedagogiky.

Hlavní základnou jeho profesionální kariéry tedy byla Karlova univerzita, především Psychiatrická klinika 1. LF UK. Byl však aktivní i na jiných vysokých školách a institucích, jako byly např. Všeobecná fakultní nemocnice, University of New York in Prague či Policejní akademie. Sám založil Národní institut pro děti a rodinu.

Ve výčtu institucí nelze zapomenout na Českou lékařskou komoru, ve které dlouhodobě úspěšně řídil oddělení vzdělávání a dovedl lékařské vzdělávání v ČR na nejvyšší možnou mezinárodní úroveň. Spolu s doc. Bartůňkem byl editorem populárních knih na aktuální a kontroverzní témata současné medicíny, jako byly např. informovaný souhlas, vztah lékař–pacient, etika, lege artis v medicíně, eutanázie, syndrom vyhoření. Podílel se také na překladu poslední verze diagnostického glosáře Americké psychiatrické společnosti DSM-V.

Za své publikace byl oceněn cenou rektora UK či děkana Lékařské fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě.

Byl úspěšným organizátorem národních i mezinárodních konferencí. Vrcholem této aktivity byl „International Congress of Child Protection“ v r. 2018 v Praze, jehož byl prezidentem.

Jeho mezinárodní aktivity ve formě stáží či studijních pobytů byly též mnohostranné. V tomto směru lze zmínit jak americká pracoviště (např. Harvard University, State University of New York), stejně jako Pavlodar State University v Kazachstánu či Mol Tor Koz v Kyrgyzstánu. Jeho spolupráce s prof. Georgem Stefanem z New Yorku by mohla být příkladem nejen odborných, ale také osobních přátelských vztahů.

Publikoval i ve spolupráci s dalšími autory desítky prací jak v tuzemsku, tak v zahraničí i ve vysoce citovaných

časopisech. Jeho citační ohlas čítá více než 1000 záznamů. Sám byl členem mnoha redakčních rad (např. Medical Science Monitor, Journal of Abnormal Child Psychology, Cogmed Journal).

Jeho celoživotním zájmem byla především psychologie dětského věku. Na toto téma publikoval mnoho populárních i odborných textů. Přinesl se svým týmem mnoho nového např. u problematiky ADHD či výchovy dětí. V této oblasti pracoval v různých vládních nebo mimovládních výborech či organizacích, např. na MPSV nebo ČLK. Často vystupoval v mediích, kde upozorňoval na problematiku života a výchovy našich dětí.

Zajímal se ale také o duševní zdraví celé naší populace i některých vybraných profesních skupin, jako jsou např. lékaři či učitelé. Znamé jsou jeho práce o burn-out syndromu. Byl velmi náročným metodologem psychologických vyšetřovacích metod.

Jeho psychoterapeutická pomoc byla a je oceňována celou řadou jeho pacientů a klientů.

Do práce často přijížděl na své milované motorce.

Z uvedeného výčtu je patrné, že jeho profesionální zájmy a aktivity byly enormní. Zde bych vzpomněl úryvek

textu z písně „Náhrobní kámen“ ... „všem lidem rozdala svou lásku a sílu, že sama dál nemohla už žít“. Možná toho na něj bylo moc, možná mu zdraví nesloužilo tak, jak by si sám představoval, možná měl i jiné problémy. Radek se ale moc nespřel ani nejbližším přátelům. Chtěl být

ve všem perfektní. Většinou se mu to dařilo. Je tragédie, že nakonec dospěl k rozhodnutí, které ukončilo jeho životní cestu někdy v půlce. Jistě by nám všem byl prospěšný i v dalších letech a život by si ještě hodně užil. Bude nám moc scházet.

Čest jeho památce!

prof. MUDr. Jiří Raboch, DrSc.
jiri.raboch@vfn.cz
Praha 25. 9. 2024

VZPOMÍNKA NA RADKA PTÁČKA

Psát tyto řádky je pro mě jedním z nejtěžších úkolů, které jsem kdy měla. Radku, měla jsem tu čest tě poznat v době, kdy jsi měl titul Ph.D., který nyní nesu já. Během let jsem sledovala tvou neuvěřitelnou cestu vzhůru – od docenta až po prvního profesora lékařské psychologie v naší zemi. Tento profesní růst by sám o sobě byl výjimečný, ale co tě opravdu odlišovalo, byla tvoje schopnost zůstat stejným člověkem – skromným, pečlivým a neuvěřitelně inteligentním.

Často jsem přemýšlela, kde jsi bral čas na všechno, co jsi zvládal. Tvůj den se musel zdát nekonečný. Ať už šlo o rozsáhlé čtení, vedení výzkumu, nebo čas strávený s rodinou, vždy jsi zvládal najít rovnováhu, kterou jsme ti všichni tiše záviděli. Pro své studenty jsi byl průvodcem, který je posouval na vyšší úroveň vědomostí, a zároveň jsi neustále inspiroval své kolegy, aby na sobě pracovali a drželi s tebou krok. Nejenže jsi položil základy výzkumu lékařské psychologie, ale dokázal jsi jej dostat do širšího povědomí, nejen mezi odbornou, ale i laickou veřejnost.

Tvoje práce byla obrovská a širokospektrá. Vzdělával jsi lékaře v etice, často otevíral obtížná a kontroverzní témata, která mnozí raději obcházel. Tvůj přínos v oblasti

porozumění a diagnostiky ADHD u dětí změnil způsob, jakým na tuto problematiku nahlížíme. Stejně důležité bylo tvé neúnavné úsilí prosadit, že fyzické tresty nemají v moderní společnosti místo. Na tvůj výzkum bych mohla psát celé eseje, ale skutečně jej vystihuje počet publikací, které jsi napsal – od článků přes monografie až po odborné kapitoly – a především to, jak často je tvá práce citována nejen u nás, ale i ve světě.

Jedno z tvých posledních významných témat bylo propojení životního stylu s duševním zdravím – oblast, kterou jsi považoval za klíčovou pro budoucí výzkum. Tvoje práce zanechala hluboký otisk v našich profesních životech, ale i v životech lidí, kterým jsi pomohl svou vědeckou a pedagogickou činností.

Jako tví kolegové si nyní klademe bolestnou otázku: Proč jsi necítil dostatečnou důvěru či bezpečí, abys s námi sdílel své vlastní potíže a vnitřní boje? Tvé tragické rozhodnutí nám ukázalo, jak daleko může zajít potřeba profesionální pomoci druhým, když přehluší osobní potřebu přijmout pomoc. Tvá zdánlivě silná a neotřesitelná osobnost skrývala velkou citlivost a křehkost, kterou jsi sám chránil před světem.

Za tým Psychiatrické kliniky

Martina Sebalo Vňuková
Martina.Sebalo@vfn.cz

VZPOMÍNKA NA PŘÍTELE

**„Kdybych se zbavil svých démonů,
ztratil bych své anděly.“**

Tennessee Williams

Patnáctiletá spolupráce s Radkem Ptáčkem přerostla – navzdory věkovému rozdílu – v upřímné přátelství.

Za téměř padesát let jsem se v prostředí lékařské fakulty nesešel s jinou osobností, která by byla souměřitelná. Byl

jsem fascinován jeho zaujetím pro obor, pracovním nasazením, výkonností. Povolnější a na jiném místě zhodnotil jeho přínos oboru, resp. lidskému společenství. Nicméně nemohu nezmínit šíři jeho profesních zájmů, vědecký, pedagogický a organizační talent. Schopnost hovořit jasně, zřetelně a srozumitelně o složitých problémech se odrazila v jeho pedagogické oblíbenosti jak při pregraduálních, tak postgraduálních přednáškách.

Míra empatie, neobvyklá laskavost a porozumění byly charakteristické nejen ve vztahu k nemocným. Měl neobvyklý cit pro volbu klíčových témat oboru, která realizoval v řadě mezinárodních vědeckých studií. Pohledný muž, který byl pro své charisma, ale nejvíce pro schopnost přesvědčivě oslovit nejširší veřejnost miláčkem médií.

Přiznávám, že moje adorace Radka jako dokonalého profesionála mě ovlivnila do té míry, že jsem byl málo důsledným při varování před riziky workoholismu. Jeho náhlý odchod byl šokem a představuje nenahraditelnou ztrátu

nejen pro akademickou obec 1. LF UK, ale neméně pro jeho pacienty, studenty, především ale pro jeho tři krásné děti a manželku. Nezbývá než opakovat bezpočtukrát položenou otázku: „Proč?“

doc. MUDr. Petr Bartůněk, CSc.

DR RADEK PTACEK: A TRIBUTE

It is with profound sadness that I and we acknowledge the passing of Dr. Radek Ptáček at the young age of 48. He was not only a respected colleague but a close friend, and his loss is deeply felt by all who knew him. Our hearts go out to his wife, Dr. Hana Kuželová, and their children Betty, Radka and Jonas, during this time of sorrow.

Dr. Ptáček was a visionary in medical psychology, completing his habilitation in 2015 and becoming the first professor of medical psychology in the Czech Republic by 2018. He chaired the Board of Medical Psychology and Psychopathology at Charles University, organized post-graduate Ph.D. education, and contributed extensively to forensic psychology. As a certified clinical psychologist and psychotherapist, he was a trusted figure and mentor to countless students and professionals. His pioneering role extended to founding the National Institute for Children and the Family and serving on the Czech Medical Chamber, where I first had the honor of working with him. I quickly realized he was a man or his word.

A prolific researcher, Dr. Ptáček authored many cited works and recently contributed to publications on viral influences in psychiatry, with his final papers being published posthumously (Büttiker et al., 2024; Stefano et al., 2024). He was an active organizer of national and international conferences, including the landmark 2018 International Congress of Child Protection in Prague. His lifelong dedication to child psychology, burnout syndrome, and childhood ADHD helped shape both public and professional understanding, and he was frequently sought by the media to address these vital issues.

Dr. Ptáček's unwavering commitment to science, his keen insights, and warm humor touched everyone around him. His legacy will live on in his publications and the fields he influenced, leaving an indelible mark on our profession and in the many, many lives he inspired. We extend our deepest sympathies to his family and celebrate his extraordinary contributions and enduring impact.

*George B. Stefano Ph D, Dr h. c.
Prague 2024-10-29
gstefano@sunynri.org*

Büttiker P, Boukherissa A, Weissenberger S, **Ptacek R**, Anders M, Raboch J & Stefano GB. (2024). Cognitive Impact of Neurotropic Pathogens: Investigating Molecular Mimicry through Computational Methods. *Cell Mol Neurobiol* 2024; 44(1): 72. <https://doi.org/10.1007/s10571-024-01509-x>

Stefano GB, Weissenberger S, **Ptacek R**, Anders M, Raboch J & Buttiker P. Viruses and Mitochondrial Dysfunction in Neurodegeneration and Cognition: An Evolutionary Perspective. *Cell Mol Neurobiol* 2024; 44(1): 68. <https://doi.org/10.1007/s10571-024-01503-3>